

„Mik a hosszabb távú terveid?”

regényrészlet

A fák alatt ültünk a főtéren, és a szeptember végi szél az arcunkba sodorta a faleveleket.

– Kurva anyád! – mondta Dani az egyiknek legyintve az arca előtt, majd tovább ügyeskedett azon, hogy minél nagyobbat harapjon a Big Macból.

– Ezek olyanok, mint a műanyag játékkatonák: az első hűvösebb szellő után feladják a harcot – tette hozzá csámcsogva Szabi.

– Mi van? – kérdeztem.

– Hát ezek a levelek. Még itt sincs az ősz, és ezek már zölden elhullnak. Hótygyengék – értetlenkedett Szabi, közben felemelt egy levelet a földről, és beleharapott.

Olyan részeket voltunk, hogy ezen már meg sem lepődtünk, az egyetlen életcélunk abban a pillanatban az volt, hogy minél gyorsabban befaljuk a mekiszacskók tartalmát.

Szabi és Dani délután csak annyit kérdezett: „megyünk szerdázni?” Ez már a harmadik vagy a negyedik hét lehetett zsinórban, amikor a Poisonban buliztunk együtt, az egyetemváros egyik legnépszerűbb szórakozóhelyén, ahol minden héten ezen a napon a helyi rockbandák egyike adott koncertet, a koncert pedig számunkra minden alkalommal a főtéren végződött hajnali kettő körül, így ment ez nagyjából két hónapig. Míg Szabi és Dani csak szerdánként csinálták ezt, addig én majdnem minden nap. Két hónapon át nem láttam világosan a várost, nem láttam az egyetemet sem, de a többiek mesélték, hol van.

Az egyetemi órák helyett sokkal jobban érdekelt a város, ahová kerültem. Részt akartam venni a nyüzsgésben, az utcák véráramában, fel akartam kutatni azokat az éttermeket és kocsmákat, amelyek egyszerre lehetnek a kultúra és a hedonizmus színhelyei, amelyekről addig csak filmeket láttam vagy könyveket olvastam. Titkos egyetemi csoportokat képzeltem magam elé, melyek filozófusok több száz éves elméleteit akarják gyakorlatban megvalósítani, ahol fiatal oktatók és még fiatalabb hallgatók sötét pincékben dolgoznak egy jobban működő társadalom létrehozásán, melyben mindenki szabadon dönthet a sorsáról, mindenki azzal foglalkozik a munkaidejében, amivel igazán szeretne, és tisztességesen megél belőle.

Nem találtam ilyen helyeket, és ilyen embereket sem, ennek ellenére jól szórakoztam. A képzeletünk gyakran túlértékeli a valóság azon részét, amely még ismeretlen számunkra. A szabad akarat érvényesülésének titkos társaságai helyett táncoló felsőbb éves lányokat találtam, a társadalmi jelenségekkel kapcsolatos kérdéseim pedig pusztán arra korlátozódtak, hogy miért kell belépődíjat

fizetni a szórakozóhelyek bejáratánál, illetve hogy a felsőbb éves lányok miért gyülekeznek minden alkalommal a székesegyház mögött, mielőtt a belváros felé vennék az irányt. A hét nagy részében egyedül kellett gondolkodnom ezeken a kérdéseken, vagy azokkal az egyetemistákkal, akikkel aznap este ideiglenes ismeretséget kötöttem, de szerdánként és néha péntekenként is, amikor Szabi és Dani velem tartott, úgy tűnt, részleges válaszokat kaptam.

Akkor ismertem meg őket, amikor szobát kerestem magamnak a városban. Nem volt időm válogatni a lakások között, csak pár napom maradt a költözésre a szemeszter megkezdése előtt. Szabi a nappaliban lakott (övé volt a lakás), Dani a félszobában, a másik félszobába szerettek volna új bérlőt találni. Az épület a kampusztól egészen messze, nagyjából négy-öt kilométerre volt, de busszal húsz perc alatt bárhová el lehetett jutni. A távolság és a közeli tanévkezdés miatt Szabi egészen olcsón kínálta a szobát, ezért azonnal kivettem. Elégedett voltam a méretekkel, a bútorokkal (mindössze egy kihajtható kanapé, egy íróasztal, egy könyvespolc és egy ruhásszekrény volt a szobában), és úgy tűnt, a fiúk rendben tartják a lakást. Kifizettem a kauciót, két nap múlva pedig kölcsönkértem apám kocsiját, és beköltöztem. Tapasztalt egyetemistákként rávilágítottak arra, hogy az első hetet (vagy talán az első kettőt) nem kell olyan komolyan venni, ebben az időszakban a legtöbben örülnek annak, hogy a nyári munka után végre visszatérhetnek a városba.

Szabi néha már éjfél körül jelezte, hogy hazamegy, de ez teremtette meg a lehetőséget arra, hogy ingyen tudjunk bemenni egy szórakozóhelyre. A bejárat előtt általában két biztonsági őr állt, akiknek az volt a feladatuk, hogy belépődíjat szedjenek, és hogy az ezt igazoló pecsétet az ember karjára nyomják. Szabi úgy tett, mintha nem ismerne minket, sörösüveggel a kezében holtrészegnek mutatta magát, és miután nem engedték be, vitatkozni kezdett a biztonsági őrökkel. Hadonászása közben (szándékosan) a földre ejtette a sörösüveget, mire a két biztonsági őr a ruhájánál fogva elvezette a bejáratától, s ekkor alkalom nyílt arra, hogy Danival besurranjunk. A bent álló őröknek felmutattuk egy pillanatra a pecsétet, amelyet még az ezt megelőző helyen nyomtak a karunkra, és már bent is voltunk. Szabi, miután megállapodott a külső biztonságiakkal, hogy nem fog belépni, hazamehetett, a belső őrök pedig soha nem nézték, miféle pecsét van a karunkon (ez szintén a kint állók feladata lett volna), csak azt, hogy van-e rajta. Szabi válasza tehát a kérdésre, hogy miért kell belépődíjat fizetni a szórakozóhelyeken, mindössze ennyi volt: „nem mindig kell”.

Miután hazament, Danival elemeztük a zenét, a hangulatot, a fényeket. Rózsaszín, zöld és lila füstben ugráltak az emberek, a zajt ordítások és sikítások tették színesebbé, a padló ragadt a kiömlött italoktól, a fülledt levegőben izzadság és parfümillet keveredett. Mindebből arra következtettünk, hogy jó helyre kerültünk. Nagyjából fél órát állhatunk sorban egy sörért, hogy aztán azzal a kezünkben ácsorogva, a térdünket a zene ütemére járattva a meztelen csípőket és vállakat, a szűk felsők alatt le-föl hintázó melleket és a fellibbenő miniszoknyák alatt megvillanó combokat nézzük, mint azt a korunkbeliek általában szokták. Dani mélyen hallgatott, szeme tágra nyílt, és csak ritkán pislogott. Néztem, és próbáltam megfejtetni a gondolatait. Azt gyanítottam, pusztán a szoknyák és felsőrészek mögé képzelet magát, de amikor rákérdeztem, miért hallgat, lenyűgöző

elemzéssel állt elő, amely – nem tagadom – már a felütése miatt is megmozgatta társadalmi kérdésekre nyitott fantáziámat.

– Áh, tudod, mindig is a társadalmi rendszerek csődjeként tekintettem az ilyen helyekre – mosolygott, s hosszú fejtegetésbe kezdett, miszerint a diszkó olyan hely, ahol a férfiak és a nők tánc közbeni kommunikációs képességei technikai okok (például nagyon hangos zene, erős, olykor vakító, a látást nehezítő fények, illetve az elfogyasztott alkohol és drog mennyisége) miatt korlátozva vannak, ezért az emberek itt kénytelenek visszacsúszni a majom szellemi színvonalára. – Amikor egy férfi (értsd hím) feltartja a karját, és ökölbe szorított kézzel (testének és parfümjének ezzel a legnagyobb kipárolgási lehetőségét biztosítva) hátulról közelít meg egy nőt (értsd nőstény), és úgy kezd el táncolni, mintha hátulról meg akarná baszni, akkor a jelenség az ösztön(szerűség)ünk, ösztönlénny létünk manifesztációjának tekinthető, amelyre a nőnek csak két lehetséges válasza lehet: vagy elfogadja a férfi „felkérését”, és azon nyomban szembefordul, majd smárolni kezd vele, vagy pedig valamilyen módon a tudtára adja (például eltolja magától, elmegy onnan, felpofozza, hirtelen a barátnőjével kezd smárolni), hogy ma este mással szeretne „táncolni”. Mint azt a mellékelt ábra is mutatja – a sörösüveggel egy táncoló párra mutatott –, a férfi sikeres felajánlkozása esetén az a verzió is elfogadott, hogy a nő nem fordul szembe vele, hanem a fenekét a férfi nemi szervéhez dörgöli, karjával pedig hátranyúlva átkarolja annak nyakát.

Beszéd közben maga elé nézett, tekintetét pedig hol rám, hol a táncolókra emelte. Néha közelebb lépett hozzájuk, és kezében a sörrel úgy mutogatott, mintha az egy pálca lenne, a ritmusra ugráló, vagy éppen egymáshoz simuló emberek pedig egy videó szereplői, amit projektorral vetítettek ki egy vászonra. Olyan érzésem volt, mintha elfelejtette volna, hogy egy diszkóban vagyunk, és körülöttünk élő emberek vannak. Teljesen átadta magát az előadásnak, két mondat között ujjaival végigsimította orrnyergét, a mozdulattól szemüvege lejjebb csúszott, mintha éppen azt szeretne volna elérni, hogy a következő pillanatban visszatolhassa a helyére, a szeme elé. Miután úgy érezte, túl közel merészkedett az ugráló fiatalokhoz, újra néhány lépést tett felém, és kis hatásszünet után témát váltott.

– Gondolkodtam a múltkori kérdésem. Azon, hogy mit csinálhatnak a lányok a székesegyház mögött.

Akár egy professzor, kissé hatásvadász módon tekintetét a falra emelte, mély levegőt vett, majd belekezdett.

– Nos, nem gondolom, hogy bármi olyat művelnének, ami számunkra ismeretlen, vagy bármi olyan történne az épület mögött, ami mélyen megrendítő, botrányos lenne. A hely a belváros szélén van, elég sötét és eldugott ahhoz, hogy olyan dolgot csináljanak, amit közterületen vagy a kollégiumokban nem lehet nyugodtan kivitelezni. Először is valószínűleg visznek magukkal boltban vásárolt alkoholt, hogy később az est folyamán ne az ehhez hasonló drága bárókban kelljen megvenni, talán füveznek is egy kicsit, hogy hamarabb a megfelelő hangulatba kerüljenek, mielőtt a központ felé veszik az irányt, másodszer pedig, és megint csak valószínűleg, olyan témákról beszélgethetnek, amiket férfiak nem hallhatnak, mert az rontaná az önbecsülésüket. Például technikákat osztanak

meg egymással arra vonatkozóan, miként kell lerázni a nyomulós srácokat egy ehhez hasonló helyen. Olyanokat, akik nem értenek az első reakcióból, sem az ezt követő kérésből, s akiknek fogalmuk sincs, hogy az ehhez hasonló helyek a lehető legrosszabbak az ismerkedésre.

Érdeklődve hallgattam Danit, de nem amiatt, amit mondott, hanem az előadói készségei miatt. Kortyoltam a sörömből, és kértem, hogy folytassa.

– Mi? – üvöltötte.

– Folytasd! – kiáltottam.

– Látod, erről beszélek. – Mellém állt, hogy mindketten a tömeget lássuk, közelebb hajolt a fülemhez, szavai nyálat röpítettek a fülembé. – Ez a hely egyáltalán nem alkalmas a párbeszédre. A tekintet és a mozdulatok uralnak mindent. Ha bejössz a csajnak, jelezni fogja, de ha nem, azt is. A hímnek csak közelebb kell állnia a nőstényhez, és máris megkapja a választ, de vannak olyan félkegyelműek, akik nem tudnak vagy nem hajlandók olvasni a jelekből. Erre találtak ki a lányok olyan jól bevált fortélyokat, mint hogy azt mondják az illetőnek: „a barátom hamarosan befut”. Ezzel egyszerre jelzi, hogy foglalt, és hogy a srácnak nem maradt ütőkártya a kezében. Ha meg akarná hívni egy italra, a lány könnyedén mondhatja: „van már italom, köszí”. Az udvariasság sokszor célravezetőbb, mint ha flegmán próbálnád odébb tessékelni a másikat. Ha a fafej egy az előbbieken látott, ártatlan tánc után a számát akarná elkérni, lazán megadhatja egy haverjátét, akivel előre lebeszélte, hogy a szerelmének adja ki magát a vonal másik végén, de egyszerűen azt is mondhatja, hogy gyereket vár. Szerintem ehhez hasonló frappáns megoldások véget nem érő verzióit dolgozzák ki és osztják meg egymással a katedrális mögött, közben isznak és jókat nevetnek.

Bólogattam, és elismerő pillantással díjaztam Dani előadását, holott sejtettem, hogy az információit valószínűleg nem tapasztalatból mondja, csak megfelelő mennyiségű időt szánt a tini lányoknak szóló internetes oldalak olvasgatására.

– Nézd csak, itt van! Pontosan ezt mondom! – mutatott rá a tömegben egy szőke szépségre, aki a maga előtt tartott itallal próbálta biztosítani a vele szemben álló sráctól a távolságot.

A lány a fejét csóválta, és fura mosoly ült az arcán. Megemelte a szemöldökét, majd megfogta a mellette táncoló barátnője karját, mondott neki valamit, aztán hirtelen sötét lett. Néhány másodperc múlva, amikor a fények újra vibrálni kezdtek, a srác zavartan kereste maga körül a szőket meg a barátnőjét, akik eltűntek, mintha a sötétség magával ragadta volna őket. Dani a trükköt látva elégedetten mosolygott és elismerően bólogatott, majd kortyolt az üvegből. Az este folyamán többször körbejártuk a táncparkettet, a pultot is gyakran látogattuk, hogy újabb italokhoz jussunk, de többé nem láttam azokat a lányokat. Egyszer táncoltunk egy csapat lánnyal, akik egy idő után körbeállták Danit, és jót nevettek a táncparódiáján, ami leginkább John Travolta híres táncjelenetére hasonlított a *Ponyvaregény* című filmből. A kétezres évek végén divatos, dübörgő „house” zenére lejtett eltűzött rock and roll-mozdulatok óriási sikert arattak a teremben. Tekintetemmel ekkor is próbáltam felkutatni a lányokat, de nem találtam őket.

Hajnalban, amikor az első hazafelé induló buszhoz sétáltunk, s a felhőket ugyanolyan rózsaszínűre festette a felkelő nap, mint a fények a füstöt a táncparketten, mi pedig többet léptünk oldalra, mint előre, azt mondtam Daninak, hogy

vissza kell jönnünk holnap, hogy újra láthassam azt a szőke lányt. Úgy nézett rám, mint aki semmit sem képes felfogni abból, amit mondok.

– Neked nem sípol a füled? – kérdezte.

Az internetes órafelvételen már rég túl voltunk, a kurzusokat már hetek óta tartották, de még mindig nem volt kedvem olyan tantárgyakhoz, mint a fonetika, szemiotika vagy morfológia.

Az elmúlt hetekben javarészt csak alkoholra költöttem, a nyáron megkeresett pénzem pedig jelentősen megcsappant. Szabi és Dani már szeptember végén megjegyezte, hogy túlzásba viszem az éjszakázást, de én csak mosolyogva szűr-csöltem a kávémat a konyhában. Mindig mezítláb voltam, még akkor sem húztam papucsot, ha fázott a lábam. Gyerekkori rossz szokás, anyám sokszor szólt miatta. Az ablak előtti területen a beszűrődő délutáni napfény felmelegítette a konyha kövét, mindig oda álltam. Azt azért nem mondhatták, hogy nem volt napi rutinom: amikor ők délután három körül hazaértek az egyetemről, én a kávémat ittam, aztán visszavonultam a szobámba, hogy este hatig kifeküdjem a maradék fejfájást, felkészültem az estére, és nyolc órakor már a belvárosban voltam.

Október végén egyszer elaludtam a buszmegállóban, amikor hajnalban a hazafelé induló buszt vártam. Dani ébresztett fel, fogalmam sem volt, hogy került oda, nem együtt indultunk el otthonról aznap este.

– Azt ugye tudod, hogy egy szemeszterben legalább tizenöt kreditpontot teljesíteni kell ahhoz, hogy ne rúgjanak ki az egyetemről? – Lövésem sem volt, miről beszél, még ahhoz is percek kellettek, hogy felismerjem.

Délután aztán újra feltette a kérdést, szavai tompán nyomták a gyomorszájamat, kifutottam a vécére, és hánytam, de Dani még ott sem hagyott békén, a válasza várva megállt a nyitva felejtett ajtóban.

– Nem, basszus, erről a szabályról nem tudtam, de szólhattál volna róla előbb is – emeltem fel a fejem egy pillanatra, hangom visszhangzott a kagylóban.

– Az elmúlt hetekben csak tizenkétszer említettem, örülök, hogy végre sikerült eljutnom legalább az agykéregedig.

A félévből eltelt már nyolc hét, négy-öt hetem maradhatott a szemeszter aktív részéből – plusz a vizsgaidőszak –, hogy összekaparjak legalább tizenöt kreditet. Az órák után igyekeztem minél több hallgatótársammal megismerkedni, elkérni a jegyzeteiket, kikérdezni őket arról, melyek azok a tárgyak, amelyek a legkevesebb energiabefektetéssel teljesíthetők, és kik azok a tanárok, akik sokat követelnek. Az első napokban persze semmi sem ment könnyen. Olyan kérdéseket kaptam, amiket az elcseszett állásinterjúkon szoktak feltenni a HR-esek meg a részlegvezetők. „Hol volt maga eddig?” „Mondja, mennyiben tudna együttműködni a kurzussal, ha még csak első éves?” „Olvasott az alábbi szerzőktől bármit eddig?”

A legtöbb szemináriumról első megjelenésem alkalmával kirúgtak, mert a megengedett két alkalomnál többet hiányoztam. Ahol a tanár jó szándékának köszönhetően mégis maradhattam, tovább zaklattak a kérdésekkel.

– Érdemleges gondolatokat is meg tud osztani a témával kapcsolatban, vagy a referátum kizárólag triviális információkra szorítkozik?

Érdemleges információkat? Mi a francot érthet azon, hogy „érdemleges”?

– Lassan vége a félévnek – mondta egy másik tanár. – Talán jobb lett volna, ha ezt a kérdést az első alkalommal teszem fel, de úgy gondolom, még most sem késő. Milyen könyveket olvastak szívesen, mielőtt egyetemre kerültek?

A legtöbb hallgatóban ekkorra már megmutatkozott a kritikai gondolkodás csírája, és pirulva, mosolyogva a *Harry Pottert* és a *Twilightot* említették. A tanár velük együtt mosolygott, és arckifejezésükből olvasva arra a következtetésre jutott, hogy ez a félév sem ment kárba, ha néhány emberrel sikerült megértetnie, hogy létezik az említetteknél érdekesebb irodalom. Velük ellentétben tudtam, hogyan nyerhetem meg ezt a csatát, és megemlítettem olyan neveket, akikről már hallottam.

– Nádas. Esterházy – mondtam, s közben kihúztam magam a széken.

– Mit olvasott tőlük? – Na, ez érdekes, gondoltam. A tanár arcáról azt olvastam le, hogy ő is ezt gondolja, de még nem tudhatta, hogy ezzel az ártatlan kérdéssel már meg is fogott. Hátamon végigfutott a hideg, a jobb térdem magától rángatózni kezdett. Egy árva cím sem jutott eszembe Nádastól vagy Esterházytól, meglehet, azelőtt még csak nem is hallottam egyet sem.

– Verseket – böktek ki végül.

– Nem hiszem, hogy bármelyikük is publikált volna verset.

– Nem emlékszem pontosan, mit olvastam tőlük – lehajtottam a fejem, és a hajamba túrtam –, lehet, hogy keverem őket másokkal. De olvastam például drámákat – azokból sem olvastam túl sokat, csak a színjátszó kör miatt ismertem vagy 10-12 darabot.

– Arról ezen a kurzuson nem volt szó. Mondjon egy regényt, amit olvasott korábban.

Az óra végén én voltam egyedül, aki egyetlen könyvcím említése nélkül hagyta el a termet. Először éreztem azt a szégyent, ami a későbbiekben olyan gyakorivá vált az életemben, hogy szinte megszoktam, mint amikor az ember mindennap busszal jár dolgozni, és már ügyet sem vet rá, hogy körülötte áll a tömeg, ami fojtogató jelenlétével eleinte arra készítette, hogy olyan kicsire húzza magát össze, amennyire csak lehetséges. Később a fojtogató érzés és a gyomor-szájamban lévő gombóc fokozatosan eltűnt, csak az izzadás maradt. Amikor járás közben a karom előre-hátra lendült, és a hónaljам csúszóssá vált, már tudtam, hogy alatta folt van a pólómon.

– Mik a hosszabb távú terveik a jövőben? – kérdezte egy másik tanár.

Valaki azt felelte, hogy író akar lenni. A tekintetek rátapadtak, bátorságán felbuzdulva egyre többen vallották be ugyanezt. Én azt válaszoltam, hogy „elvégezni az egyetemet”, holott ezer másik gondolat volt a fejemben (például, hogy tizennégy évesen Oscar-díjas színész akartam lenni, de később megtudtam, hogy az Oscar-díj csak amerikai filmeknek jár; hogy ettől függetlenül még lehetnék színész, de erről már letettem, még az érettségi előtt, de ennek ellenére lehetnék közel a színészethez, lehetnék mondjuk dramaturg vagy rendező, vagy valaki, aki ír valamit a színház számára), de ez volt az egyetlen, amit még nagyjából reálisnak tartottam, ha sikerül összeszednem magam. Válaszom után a teremben halk kuncogás kapott szárnyra, de társaim arcára ráfagyott a mosoly, ami-

kor a tanár nyugtázta tervemet, és azt mondta, ez reális célkitűzésnek tűnik, s hogy ha az ötéves képzést vesszük alapul, akkor a statisztikák szerint ez a terv a teremben ülők csupán 40%-ának fog sikerülni.

– Beszélnek idegen nyelveken? – kérdezte aztán ugyanez a tanár.

Mély csend bujkált a padok és székek között.

– Tegye fel a kezét, aki legalább egy idegen nyelven ír, beszél és olvas.

A húszból hárman emelték fel a kezüket.

– Ez baj. Akkor az idegen nyelvű szakirodalmakat kihúszom a következő félévi kurzus listájáról. De jó volna, ha az alapképzés végére megtanulnának legalább angolul.

Csend.

– Legalább olvasni.

Csend.

Ez a tíz évvel korábban történt egyetemi história a buszon jutott eszembe, amikor egy állásinterjú miatt a belvárosból Helsfyrbe kellett utaznom.

Egy Johann nevű fickótól kaptam választ az e-mailben küldött önéletrajzomra. Azt kérte, regisztráljam magam a cég honlapján, töltsék ki minden adatot, lehetőleg egy rubrikát se hagyjak üresen. Az önéletrajzot angol nyelven adtam be, ő is angolul írt, és a honlapon is volt lehetőség arra, hogy ezen a nyelven adjam meg az adataimat. A szokásos kérdéseken túl (mikor és hol születtem, milyen iskolákba jártam és egyéb képzéseken vettem részt, milyen munkatapasztalatom van, és rendelkezem-e jogosítvánnyal), rákérdeztek a hobbitra, a személyes és szakmai kompetenciáimra. Utóbbihoz semmit sem írtam.

Helsfyr magas, sűrű üvegepületei között autópályák futottak, és nem tudtam, hogy juthatok a megadott címre közöttük. A telefonom olyan alternatívákat mutatott, amelyek nem léteztek a valóságban. Pár perc múlva aztán rájöttem, hogy a nem létező alternatívák az aluljárókat jelölik. Budapestre emlékeztettek, ahol a belváros széles útjainak forgalma előtt a gyalogosokat szintén aluljárókba terelték, ha az út egyik oldaláról a másikra szerettek volna átmenni. A helsfyri aluljárók azonban kellemes meglepetést okoztak, nem voltak benne gyros- és cigarettárusok, sem a falakba épített kiskocsmák, melyekből a kifelé támolygó férfiak a falra huggyoztak. Ezekben gyakorlatilag semmi sem volt néhány plakátot és falfirkát leszámítva, kizárólag azt a funkciót töltötték be, amiért épültek, de ez a lényegesen nem változtatott: az irodaépületek húsz emelet magasan, égbenyúlóan hirdették az üzleti megállapodások fontosságát, melyek miatt az emberek a föld alá kényszerültek.

Délután kettőre kellett a Grenseveien 97/A-ban lennem a legfelső emeleten. Annak ellenére, hogy sokáig kerestem a címet, húsz perccel korábban érkeztem, de végül negyven percet várnom kellett. Mosolygós, magas, jóvágású fickó fogadott az előtérben. Kávét kínált, és helyet foglaltam a hétszemélyes bőrkanapék egyikén, amíg vártam. Úgy ültem rajta, mint gyerekként apám garázsában a kis fasámlin, amit nekem csinált. Akkor a csavarokkal játszottam, míg apám az aknában szerelte az autót, most az újságokat forgattam, s a képek alapján próbáltam kitalálni, miről szólhat a cikk. A váróból egy folyosó vezetett tovább, mindkét oldalán négy ajtó nyílt az irodákba. Megköszöntem a kávét, az ablakhoz

léptem, és az égbe szálló füstöt, meg a velük kavarodó szürke felhőket néztem, a köztük néha-néha felvillanó napsugarakat.

Valaki a nevemen szólított, ezért megfordultam. Az egyik irodából egy középkorú férfi lépett ki koszos, kék munkásruhában és munkavédelmi cipőben, az arca fáradt volt és borostás, a kezében egy összehajtott papírlap. Bólintott felém, és én viszonztam köszöntését. Térdén olajfoltok éktelenkedtek, a cipő orra pedig kopott volt. Nem ő szólított, hanem a mögötte kilépő, kopasz, kékszemű, mosolygós fiatalember, tweedzakóban és farmerban.

– Johann – mutatkozott be, és kezet ráztunk.

Annyi időse lehetett, mint én, talán pár évvel idősebb, az irodába invitált, ahol csak két szék meg egy asztal volt, az asztal tetején laptop.

Ahogy helyet foglaltunk, láttam rajta, hogy igyekszik egyenes háttal ülni, testtartása kényelmetlennek tűnt, ezért én sem akartam (még lehet, nem is tudtam volna) magam elengedni a széken. Úgy láttam, olyan megjelenést és viselkedést szeretne magának kölcsönözni, amit az angolok „smart casual”-nek hívnak, s a sikerebb hatás elérése érdekében feltette a szemüvegét. Mosolyogtam az igyekezetén, ő visszamosolygott. Azt mondta, örül, hogy összejött a találkozó, és jó, hogy ilyen gyorsan reagáltam az e-mailjeire. Bólintottam, aztán jöttek a kérdések, amelyekről a beszélgetés végén azt gondoltam, mindegyiket ismerem, holott ez volt életem első állásinterjúja. Az ismerős csengés ellenére persze a lehetséges vagy helyes válaszokról fogalmam sem volt.

– Hallottál már a cégről, mielőtt jelentkeztél?

– Nem.

– Tudod, mivel foglalkozunk?

– Nem.

– Nem olvastad a cég bemutatkozó szövegét a honlapon?

– Nem.

– Miért jelentkeztél a meghirdetett állásra?

– Pár hete érkeztem Oslóba. Szeretnék találni egy állást.

– Beszéled a skandináv nyelvek valamelyikét?

– Nem.

– Honnan érkezted?

– Magyarországról.

– Van végzettséged?

– Minden ott van az önéletrajzomban.

– Tudom, de tőled szeretném hallani.

– Egyetemi diplomám van.

– Eddig hol dolgoztál, és mik a hosszabb távú terveid a jövőben? – a kérdés második felére nem válaszoltam, csak bólogattam, és fanyar mosoly ülhetett az arcomon.

Ezután még egy rakás kérdés következett, amire nemmel vagy ninccsel felelhettem.

– Rendben, tudok neked segíteni – mondta végül, s a mondat végén drámai hatásszünetet tartott, mintha csak azt mondta volna, „hatalmamban áll megmenteni az életed”. Közben írt valamit egy cetlire, én pedig kissé lejjebb csúsztam a széken. – Kapni fogsz országos nyilvántartási számot, és megpróbálok

neked ideiglenes munkát szerezni. Körbetelefonálok, hogy hol van szükség munkaerőre, de a jövőben több helyen lehet esélyed, ha megtanulsz norvégul.

– Azon leszek – mondtam, és valójában csak ekkor vált biztossá számomra korábbi sejtésem arról, hogy egy munkaközvetítő cég irodájában ülök.

– Fontos, hogy minél előbb kérj időpontot az adóhivatalban a nyilvántartási szám ügyében ezen a honlapon – adta át a cetlit. – Ha nincs nyilvántartási szám, nem tudnak bankkártyát adni, amíg nincs bankkártyád, nem tudom utalni a fizetésed. A hivatalban ne mondd, hogy hetekkel ezelőtt érkeztél, azt mondd, hogy csak pár napja. Lassítaná a folyamatot, ha elkezdenének kérdezősködni arról, miért nem mentél oda korábban, ha munkát akarsz vállalni, de gondolom, erről senkitől sem hallottál.

– Nem.

– Mikor tudsz kezdeni?

– Akár holnap.

– Helyes. Elkezdek dolgozni az ügyön – hátradőlt a székben, ujjhegyeit összerántotta maga előtt, akár egy ügyvéd –, és a következő napokban hívni foglak, de lehet, hogy már ma délután.

Amikor kiértem az épületből, ismét a felhőkre néztem. Gyorsabban haladtak, mint amikor az ablakból néztem őket. A buszmegálló felé sétálva az aluljáróban visszhangzott a cipőm kopogása, fülemben pedig a kérdés: „Mik a hosszabb távú terveid a jövőben?” Miért teszik folyton oda a kérdés végére a „jövőben” szót, mintha a tervek egyébként nem is a jövőre vonatkoznának?

Már a buszon regisztráltam az adóhivatal oldalán, és időpontot foglaltam a következő hétre. Pár óra múlva az ágyamban feküdtem és olvastam, amikor Johann telefonált. Újabb kérdésekkel jött: van-e valami allergiám, megfelelő-e, hogy olyan munkát tud csak adni, ami nem igényel felsőfokú végzettséget, nem jelent-e gondot, ha fizikailag megterhelő, és hasonlók. Mivel pénz hiányában voltam, minden kérdésre a neki kedvező egyszavas választ adtam, mire azt felelte, hogy két nap múlva, reggel 6:30-kor kezdhetek egy raktárban. „Pompásan hangzik”, feleltem, és azt mondta, egy-két órán belül átküldi a munkaszerződést e-mailben, és minden információt arról, hogy hol van a munkahely, kit kell keresnem, hogy jutok oda és hasonlók. Mosolyogtam, és arra gondoltam, ez a tweedzakós fickó, aki ügyvédnek képzelet magát, ha nem is mentette meg az életemet, tényleg segít, hogy elkezdhessem azt egy olyan országban, amiről semmit sem tudok. Úgy gondoltam, jól állnak a dolgok, a küldetés első része teljesítve. Elégedetten dőltem hátra az ágyon.

– A küldetés első része teljesítve – mosolyogtam Danira, és a korsó búzasörrel helyet foglaltam vele szemben a cseresznyefa színű asztalnál.

Az első szemeszterben végül sikerült összegyűjtenem 19 kreditet a javasolt 30 helyett, ami a többiekhez képest nagy lemaradást jelentett, de sikerült bennmaradnom az egyetemen, ráadásul úgy, hogy két hónappal később kezdtem, mint ők. Elégedetten néztem ki az étterem ablakán. Január közepe volt, a sétálóutca magányos, házfalakhoz tolt hókupacaiból az erős szél néha felkapott egy marékka, és az ablakokhoz vágta őket, ahonnan az apró, gyámoltalan hópelyhek ismét az utcára hulltak.

– A következő félévben tepernem kell – folytattam. – Főleg annál a tanárnál, aki a vizsgán levetette a cipőjét, és a 100 fős előadóteremben zokniban lépkedett az összetolt padok tetején, hogy még csak véletlenül se forduljon meg senki fejében a puskázás.

– A Barkóczy tanár úr! – nevetett halkán Dani, és körbenézett, mintha őt keresné. – Igazi városi legenda az öreg, akik nem ismerik, el sem hiszik, hogy így vizsgáztat. Kíváncsi lennék, van-e valaki, aki látta már leesni a pad tetejéről... Azt tudtad, hogy nemesi családból származik az öreg? Még I. Lipót adományozott grófi címet a családnak.

– Honnan tudod?

– Az újkori tőri tanszéken egyszer felvettem egy órát, ahol gyakorlaton voltunk a városi múzeumban. Ott vannak erre vonatkozó adatok.

Dani mindig képes volt meglepni. Elképesztően tájékozott volt, és mindenre nyitott, ami kultúrával, történelemmel, szociológiával vagy piával kapcsolatos. Két évet járt irodalom szakra (ezért ismerte jól a tanárait, ami kezdetben óriási segítséget jelentett), aztán váltott társadalomtudományokra, de gyakran áthallgatott a történelem tanszékekre is. Szabi egyszerűen döntésképtelenségnek nevezte, amit csinál, és meg volt róla győződve, hogy a szociológia csak egy újabb hobbi a számára, amit majd megint ott fog hagyni, hogy valami újabb dolgot kezdjen el, aminek semmi haszna sincs a világon. Szabi vele ellentétben cél tudatos volt, és már hatodik éve próbálta megszerezni diplomáját a hároméves villamosmérnöki alapképzésen. Őt praktikus gondolkodása és egyszerű megoldásai miatt szerettem, Danit pedig épp amiatt, amit Szabi bírált, hogy utánozhatatlanul gyorsan tudott rengeteg információt szerezni egy témakörben, amelybe beleszeretett, imádta a dolgokat mélyen átélni, élvezni, és emiatt szabadabbnak tűnt, mint bárki, akit az egyetemen ismertem.

– Rohadt sokat követel az öreg – mondtam, mert nem tudtam szabadulni Barkóczy gondolatától. – Már most el kéne kezdenem begyűjteni a szakirodalmakat meg a jegyzeteket a felsőbb évesektől, hogy...

– Van némi jegyzetem az öreg óráihoz, majd otthon átnézem a mappáimat meg a laptopom. A kötelező nagyelőadásokkal sok mindent nem lehet kezdeni, csak túl kell élni őket, de fontos, hogy időben és jól válaszd ki a szemináriumokat, főleg olyanokat kell választanod, amelyeknek a témái érdekesek lehetnek számodra, úgy egyáltalán nem, vagy legalábbis kevésbé érzed, hogy tepersz. De ne gondold most erre, van pár hét pihenőnk. Nézd, milyen tökéletes falat! – mutatta felém a villájára tűzött, félig átsült steakdarabot.

A hús belseje ugyanolyan rózsaszín volt, mint a fogínye; villájáról sosem az ajkával húzta le a falatot, hanem a fogával, a mozdulat pedig olyan hangot adott, mintha valaki hirtelen kardot rántana. Behunyta a szemét, és lassú rágómozdulatok kíséretében dőlt hátra. Ahogy néztem, összefutott a nyál a számban, ingeremet búzasörrel próbáltam csillapítani.

A Magellán étteremben voltunk, mindig oda jártunk a félévi vizsgák után ünnepelni. Olyan drága volt, hogy csak ilyenkor engedhettük meg magunknak, hogy ott vacsorázzunk. Az árak a belvárosban dolgozó öltönyös emberek pénztárcáihoz voltak szabva, ezért nézett körbe Dani, amikor Barkóczyról kezdtünk beszélni. Állítólag ő is gyakran megfordult ott, bár én sosem láttam még a köze-

leben sem. Vacsora közben a kedvenc tevékenységünk volt, hogy megpróbáltuk kitalálni, az öltönyös fickók és alkalmi öltözetet viselő női partnereik (a milfek, ahogy Dani hívta őket) mivel foglalkozhatnak. Sokat kellett forgolódni a székünkön, hogy ezt tegyük, mert bár a Magellánban vagy ötven darab négyfős asztal is lehetett, az étterem sohasem volt tele. A sok asztal csak díszlet volt, elhitette a vendégekkel, hogy a hely ennyire népszerű, holott a fele is elég lett volna, hogy a belvárosi gazdag társaságok minden gasztronómiai igényét kielégítse, és mivel bőven volt választásuk, percekig álltak és válogattak a megszólalásig ugyanolyan asztalok között, hogy végül olyan helyet válasszanak, amely a lehető legtávolabb van minden más asztaltársaságtól. Ha affektáló beszédmódot, feltűnő udvariaskodást, nagyzólan hivatalos belépőt láttunk, akkor azt gyanítottuk, hogy ügyvédek, bírókat vagy hasonló, joggal kapcsolatos szakma képviselőit látjuk. Ha vacsora közben az asztalon több üveg bort, tíznél több pálinkás-, whiskys- vagy konyakospoharat láttunk, szinte biztos volt, hogy magas beosztású orvosok költötték félhivatalos vacsorájukat. Ha betegesen túlsúlyos, az öltönyviselés aranyszabályaira fittyet hányó, átizzadt ingű férfiakat láttunk, akiknek fogalmuk sem volt a különböző ruhadarabok színének helyes párosításáról, vagy hogy milyen hosszúnak kell lennie a nadrágszárnak és a nyakkendőnek, kétséget kizáróan vállalkozókról volt szó: a sétálóutca üzleteinek és szórakozóhelyeinek, a külvárosi gyáraknak, üzemeknek vagy a város körüli falvak népszerű borászatainak tulajdonosairól. Egy-két alkalommal olyan embereket is láttunk betérni a Magellánba, akik nem viseltek öltönyt. Közvetlenül az étteremmel szemben állt a színház, ezért a tehetősebb színészek is betértek néha vacsorázni, olyanok, akik gyakran jártak Budapestre, mert szerepet kaptak egy ottani jó nevű színházban, reklámban vagy filmben. Rajtuk kívül ott voltak még a külföldi hallgatók, akik (a nyugati keresethez mérve) az olcsó tandíj és megélhetés miatt jöttek tanulni az egyetemünkre. A legtöbben az orvosira jártak. Azon az estén az öltönyösökön kívül csak mi ketten voltunk ott, Szabi nem csatlakozott hozzánk, abban a félévben hat tárgyból mindössze kettőt sikerült teljesítenie, azt mondta, ez nem elég ok az ünneplésre.

Vacsora után kocsmáról kocsomára jártunk, az utcai lámpaoszlopok fehér és a szórakozóhelyek színes fényei keveredtek a járdán és a félretolt hókupacokon, az utcazenészek rendíthetetlenül játszottak és énekeltek a hideg szélben.

Később az egyik kocsmá pultjánál talákoztunk egy csoporttársammal, miközben a csapolt sörünket vártuk. Sokat segített az azt megelőző hetekben, jegyzetekkel, magyarázatokkal és a tanárok vizsgáztatási szokásaira vonatkozó információkkal. Mosolygós, rövid, barnahajú, testes lány volt hatalmas mellekkel, melyeknek minden előnyét és hátrányát jól ismerhette, V-nyakú felsője pedig ezen a hideg estén épp az előnyeit szerette volna megmutatni. A nevére már sajnos nem emlékszem, azt hiszem, ezen az estén, illetve az estével egybekapcsolódott reggelen láttam utoljára. Kérdezte, hogy mi is a szemeszterzárást ünnepeljük-e, hogy hogyan sikerültek a vizsgáim, és én büszkén válaszoltam, hogy minden a lehető legnagyobb rendben ment, s hogy ez az este csodálatos. Dani egy pillanatra ránézett, aztán elfordult, azt hiszem, mert nem bírta a lány szemébe nézni. Huzamosabb ideig én sem voltam erre képes, a tekintetem folyton elkalandozott. A kedves párbeszéd után megkérdezte, hogy eldöntöttem-e már,

milyen irányban fogok szakosodni. „Hogy mit csinálni?“, kérdeztem vissza, mert fogalmam sem volt arról, hogy a következő félévben erről dönteni kell. Később aztán egyre inkább hozzászórtam, hogy a legfontosabb hírek mindig az utolsó pillanatban jutnak el hozzám.

Másnap délelőtt cipőstül és ruhástul ébredtem a konyha kövén. Nyakamat alig bírtam fordítani, fáj a hátam és hasogatott a fejem. Bevettem egy fájdalomcsillapítót, és lezuhanyoztam, majd a szobámba mentem új ruháért. A lány az ágyamban feküdt. Ő is ruhástul aludt, ezért feltételeztem, hogy nem történt közöttünk semmi, de nem emlékeztem, nem emlékezhettem. Szédültem, de igyekeztem gyorsan felöltözni. Indulás előtt bevettem még egy fájdalomcsillapítót, és benéztem Dani szobájába, kíváncsi voltam, vele mi van. Az ágyában aludt, meztelenül. Szabi nem volt sehol, ezt a gyakorlatot az elmúlt hónapokban professzionális szintre fejlesztette. A meg sem kezdett nyomozást annak kapcsán, mi történhetett, lezártnak tekintettem, és elhagytam a lakást, az épületet, hogy az egyetemi könyvtárba buszozzak.

Életemben először mentem fel az egyetem és azon belül a tanszékünk honlapjára a könyvtárban, hogy megnézzem a szakosodási lehetőségeket, melyekről a tegnapi estét megelőzően azt sem tudtam, hogy léteznek. A weboldalnak jó dizájna volt, hivatalos és komoly benyomást keltett, ugyanakkor meleg színek uralták, és felhasználóbarát volt; hamar megtaláltam, amit kerestem. Az első dolog, amit a szakosodás kapcsán megláttam, a határidő volt, azt írta: „az aktuálisan megkezdett tavaszi félév szorgalmi időszakának kezdetétől a tavaszi félév szorgalmi időszakában a negyedik hét végéig”. Úgy éreztem, ebben a mondatban a szóismétlések csak azért bonyolítják a mondatot, hogy az olvasó a végére mindenképpen elbizonytalanodjon, és még egyszer elolvassa a szöveget. Így tettem hát, s második olvasásra egyszerűbbnek találtam, ha azt írták volna, hogy „minden tavaszi félévben a szorgalmi időszak kezdetétől a szorgalmi időszak negyedik hetének végéig”. Hátradőltem, és akkorát sóhajtottam, mint aki most tudta meg, hogy bár késve érkezett a buszhoz, a busz is késve fog indulni, ezért még éppen eléri. A mély sóhajt több követte, a halántékom lüktetni kezdett, és hányingerem támadt, hátrattoltam a széket, amin ültem, és könyökömet a térdemre illesztve a tenyerembe temettem az arcomat. A gyomrom liftezett, a hátamon hidegrázás futott, úgy éreztem, ha most megmoccanok vagy kinyitom a szemem, rögtön lehányom az előttem álló monitort, de közben gondolataimat euforikus öröm járta át, mert tudtam, hogy minden a legnagyobb rendben van. A vizsgaidőszak még csak két napja ért véget, a tavaszi félév kezdetéig még nagyjából két hét lehetett, ami azt jelentette, hogy még hat hetem van gondolkodni azon, milyen szakirányt fogok magamnak választani, tehát mégsem az utolsó pillanatban kaptam az információt a szakosodásról. Megkérdezhettem volna a lányt az este folyamán, hogy mégis mi a határidő, ahelyett hogy korán pánikba esem, de akkor biztosan halogattam volna a feladatot az utolsó pillanatig, s így legalább életemben először időben elkezdhettem valamit. „Reggelizni azért még mindenképpen van időm”, gondoltam, s ettől hamarosan jobban lettem.

Lementem az ebédlőbe, kakaós csigát ettem és tejet ittam. Fél tizenegy volt, a könyvtár kongott az ürességtől, rajtam és a személyzetten kívül csak két ember ült az asztaloknál, holott normál körülmények között erre az időszakra az épület

már jócskán megtelt hallgatókkal, és csak este hat óra körül kezdett kiürülni. Most azonban nem voltak normális körülmények, a hallgatók otthon pihentek, élvezték a szemeszterközi szünetet, örültek, hogy sikeresen maguk mögött hagyták az előző félévet, gondolataik a hasznosítható tudás körül jártak, és bizakodva néztek az elkövetkezendő kihívások elé. Így gondolhatták a tanáraink. A valóság azonban az lehetett, hogy mivel tegnap este tele volt a belváros, mindenki tivornyázva ünnepelt (még néhány fiatalabb oktatót is láttam), és a hallgatók hajnalban szinte versenyt hánytak a sétálóutca haván, ma mindenki otthon fekszik, és az első gondolatuk legkorábban dél körül fog megfogalmazódni, az pedig az lesz, hogy elképesztően szomjasak, ugyanakkor képtelenek felkelni egy pohár vízért, agóniájuk eltart majd egy órát, s közben szidják magukat, hogy miért nem voltak előrelátók, és miért nem készítettek be tegnap egy üveg vizet az ágy mellé, mielőtt még elindultak volna a belváros felé.

Kinéztem az ablakon, esett a hó, olyan mesébe illően, mintha tollpihéek ezrei hullottak volna, minden fehér volt, csak a főút széles sávjai feketélltek, az emberek lába alatt a friss hó pedig olyan finoman, lágyan ropoghatott, mint a fogam alatt a kakaós csiga.

Miután befejeztem a reggelimet, egy ideig még ültem a széken, vártam, hogy egy kicsit jobban legyek, hogy aztán hazamenjek. A főbejárat előtt, a ruhatárhoz sétálva megláttam egy kényelmes fotelt, beleültem, és elszundítottam, néha-néha kinyitottam a szemem, és az üveglablakon át csodálattal néztem a hózápport. Egy idő után a fejfájásomnak teljesen nyoma veszett, csak tompa fáradtság maradt a helyén, simogattam a karfa zöld bársonyát, békémet csak néha zavarta meg a kopogó cipők visszhangja az előtérben. Amikor egyszer résnyire nyitottam a szemem, fekete kabátos alakot láttam az üvegajtó túloldalán. Vörös sál és szőke haj lobogott a kapucnija alól, felém fordult, de az arcát nem láthattam a köré tekert sál miatt, a szeme mosolygott. Nem tudtam volna megmondani, hogy éppen belépni készül, vagy elhagyja az épületet. Kesztyűs kezével megigazította a sálát, és ahogy nyakát felfelé nyújtotta, a kapucni kissé hátracsúszott, arca pedig egy pillanatra láthatóvá vált a ruhák rejtekében: az a csodaszép lány volt, akit Danival a szórakozóhelyen láttunk. Hátamon végigfutott a hideg, hirtelen előredőltem a fotelban, és megdörzsöltem a szemem, de amikor újra kinyitottam, már sehol sem volt.